

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Емилия Иванова Черкезова** – член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност "доцент" по професионално направление 4.4. Науки за Земята, специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси“, обявен в ДВ бр. 26/01.04.2022 г.

Настоящото становище е изготвено на основание на Заповед на Директора на НИГГГ-БАН № 01-125 от 27.05.2022 г. и решение на заседанието на научното жури от 10.06.2022 г. То е съобразено с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ) и Правилника на НИГГГ-БАН по ЗРАСРБ.

Кандидат за получаване на академичната длъжност „доцент“ е гл. ас. д-р инж. Крася Петкова Колчева.

I. Изисквания към кандидата

по чл. 24 (1) и чл. 26 (1), (2) от ЗРАСРБ, чл. 53 (1) и чл. 54 (1) от ППЗРАСРБ и чл. 54 и чл. 55 (3) от Правилника на НИГГГ-БАН по ЗРАСРБ

Гл. ас. д-р инж. Крася Петкова Колчева е студент в „Университет по архитектура, строителство и геодезия“, София в периода 1983-1989 г. като през 1989 г. придобива магистърска степен като строителен инженер по специалност „Водоснабдяване и канализация – пречистване на води“.

От м. февруари 2008 г. до м. юли 2012 г. тя е докторант в Национален институт по метеорология и хидрология НИМХ – БАН, Департамент „Управление и използване на водите“. На 18.07.2012 г. придобива образователната и научна степен (ОНС) „доктор“ в областта на висшето образование 5. Технически науки, професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия и специалност 02.15.20 „Инженерна хидрология, хидравлика и водно стопанство“ след защита на дисертация на тема „Методически изследвания за разработване на разрешителен режим на водоползване“.

От м. януари 2008 г. до м. декември 2010 г. гл. ас. д-р инж. Крася Колчева участва в 5 международни проекта, което ѝ дава образователни знания по основни понятия в хидравлика за открити речни течения, използване на модела MIKE 11 за хидроложко и хидродинамично моделиране за общобасейново управление, предвиждане на наводнения и изграждане на система за ранно предупреждение.

От м. февруари до м. юни 2001 г. гл. ас. д-р инж. Крася Колчева работи като лектор-учител в Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия – Пловдив и проектант на свободна практика по част „Водоснабдяване, канализация и пречистване на води“ в периода м. януари – м. септември 2001 г. От м. октомври 1989 г. до м. декември 2000 г. и от м. юни 2001 г. до м. октомври 2002 г. гл. ас. д-р инж. Крася Колчева работи като проектант по „Водоснабдяване, канализация и пречистване на води“ във фирма „Пловдивпроект“ ЕООД – гр. Пловдив. В периода от м. април 2003 г. до м. март 2011 г. тя е старши експерт – планове за управление – повърхостни води в Басейнова дирекция за управление на водите в Източноевропейски район с център Пловдив, а от 01.09. 2014 г. до 30.10.2015 г. и от 24.04.2017 г. до 30.09.2017 г. е консултант в Световната Банка, България. В периода от 01.11.2015 г. до 13.12.2018 г. гл. ас. д-р инж. Крася Колчева е главен асистент в секция „Водностопански изследвания“, Департамент „Хидрология“ на Национален институт по метеорология и хидрология – БАН, София. От 14.12.2018 г. до 21.11.2021 г. е главен асистент, и.д. ръководител на Секция „Води“ и председател на Общото събрание на учените на Института за изследване на климата, атмосферата и водите към БАН – София, като в

периода 11.06.2020 г. до 06.01.2021 г. е член на съвета на директорите на „Напоителни системи“ ЕАД – Централно управление, гр. София.

От 22.11.2021 г. до настоящия момент гл. ас. д-р инж. Крася Колчева е главен асистент в Център по хидрология и водно стопанство към Национален институт по геофизика, геодезия и география при Българската академия на науките (НИГГГ-БАН), София.

От направената проверка на представените материали за конкурса за „доцент“ и за допустимост на кандидата не са установени липса или наличие на нарушения в процедурата.

II. Изпълнение на изисквания към научно-изследователската и научно-приложната дейност

по чл. 24 (1), т.1, т.3, т.4, т.5 и чл. 26 (1) от ЗРАСРБ, чл. 53 (1), т.1, т.3, т.4, т.5 и чл. 54 от ППЗРАСРБ, чл. 54, т.1, т.4, т.5, т.6 и чл. 55 (3) т.2 от Правилника на НИГГГ-БАН по ЗРАСРБ

Според представената справка, критериите за заемане на академична длъжност "доцент" по професионално направление 4.4. Науки за Земята са изпълнени от кандидата както следва:

Показател А – 50 точки (при необходим минимум от 50 т.). Успешно защитена дисертация за ОНС „доктор“ 5. Технически науки, професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия и специалност 02.15.20 „Инженерна хидрология, хидравлика и водно стопанство“ след защита на дисертация на тема „Методически изследвания за разработване на разрешителен режим на водоползване“.

Показател В-3 – 100 точки (при необходим минимум от 100 т.). Хабилизационен труд - монография „Водна политика и управление на водните ресурси в света и България“, с рецензенти: проф. д-р Нели Христова и проф. д-р Алексей Бендерев. Унив. изд. „Паисий Хилендарски“, 2020, 263 стр., ISBN 978-619-202-585-4.

Показател Г – сума от показателите от 5 до 9 – 258,2 точки (при необходим минимум от 220 т.). Четири от научните публикации са в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Г-7: 125,7 т.) и 8 научни публикации (Г-8: 132,5 т.) са в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томовете.

Група показатели Д – 70 точки (при необходим минимум от 60 т.). По показател Д-10 (15 т.) гл. ас. д-р инж. Крася Колчева има три публикации, цитирани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни (Scopus) с научна информация или в монографии и колективни томовете. Цитиранията по показател Д-11 (цитирания в монографии и колективни томовете с научно рецензиране) са общо 9 на брой като са цитирани 4 самостоятелни публикации (27 т.). Цитиранията в нереферирани списания с научно рецензиране (показател Д-12, 28 т.) са 14 като 6 са на самостоятелни публикации на гл. ас. д-р инж. Крася Колчева.

Показател Е – 40 точки (при необходим минимум от 30 т.). Участия в научни, образователни и международни проекти – 3 броя: един проект, финансиран по програма „Образование с наука“ и споразумение между Министерство на образованието и науката (МОН) и БАН (ДСД-15/21.08.2019), един проект, финансиран от БАН и един проект, финансиран от Световната банка (Р.О. Number: 7932877).

Общият брой точки по групи показатели и общо за заемане на академична длъжност „доцент“ в Област 4. Природни науки, математика и информатика, Професионално направление 4.4. Науки за земята, Специалност – „Хидрология на сушата и водните ресурси“, съгласно Правилника за приложение на ЗРАСРБ в НИГГГ-БАН е 518,2 при минимални изисквания 460 т.

Съдържание и проблематика на публикациите

Приносите в представените за конкурса публикации могат да се групират в следните тематични направления:

1. Българският и световен опит по отношение на същността, подходите, принципите и инструментите на водната политика и управление на водните ресурси на глобално, международно, национално, басейново и местно ниво, междубасейновия трансфер на води, както и проблеми и възможни решения за използването и стопанисването на водните ресурси (водовземане и водоползване) през следващите десетилетия с цел обезпечаване на вода в приемлив обем и качество за всеки човек и същевременно с това съхраняване на екосистемите и производството (монография).

2. Водоползващо право (издаване на разрешителни) и водни права. Чрез съпоставянето на чуждестранен и български опит при отчитане на основните изисквания на Европейската комисия (ЕК) и разработените първи Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) от кандидата се дефинират основни концепции и се дават обобщения и препоръки към водното законодателство в България.

3. Разработен е триетапен методичен подход за моделиране на водните права, използващ имитационния модел SIMYL за анализ и удовлетворяване на водните заявки, както и определяне на неизползвания воден обем на примера на пилотен район - р. Асеновска (ляв приток на р. Тунджа) и язовир Асеновец (изграден за питейно-битово водоснабдяване на гр. Сливен).

4. Друга проблематика, разглеждана в научната работа на кандидата е изследване на разпределението на наличните във водосборните басейни водни ресурси на примера на новата водоснабдителна система р. Луда Яна, ляв приток на р. Марица и адаптиране на водоснабдителните компании в България в условията на климатичните промени.

5. Изследване на разпределението на акумулиран обем и приток между различните водопотребители в снабдявана от комплексен язовир водностопанска система, преоценка на поливните площи и култури чрез компютърна програма с цел оптимизиране на водоползването и редуциране на загубата на вода.

6. Изследване на ролята на местните власти (общините) в интегрираното управление на водите (развитие на водната инфраструктура и представяне на надеждни услуги на местните общности).

7. Участие в класификация, категоризация и географска информационна система за управление на язовирите в България.

От наличните публикации е видно, че гл. ас. д-р инж. Крася Колчева е научен работник, извършващ с необходимата компетентност научни изследвания и приложенията им в областта на хидрология на сушата, водните ресурси и водната политика и управление на водните ресурси в България.

III. Мнения, препоръки и бележки

Прави впечатление, че гл. ас. д-р инж. Крася Колчева има богат практически опит, натрупан по време на досегашната ѝ професионална кариера като проектант по водоснабдяване, канализация и пречистване на води, работа в оценяване на разработки на ПУРБ, консултант към Световната банка в София по разработване на обща стратегия за управление и развитие на хидромелиоративния сектор и защита от вредното въздействие на водите, извършване на анализ и оценка на алтернативи за развитие на общинската водна инфраструктура, както и научна работа.

В представения документ „9. Резюмета статии“ е допусната техническа грешка: монографията „Водна политика и управление на водните ресурси в света и България“ (2020),

Унив. Изд. „П. Хилендарски“ е посочена в група от показатели „А“, а отговаря на група от показател „В“ съгласно изискванията на ЗРАСРБ и Наредбата на МОН за неговото приложение, както и правилника за прилагане на ЗРАСРБ в НИГГГ-БАН. В представената справка за минимално изискван и наличен брой точки по групи показатели и общо за заемане на академична длъжност „доцент“ в Област 4. Природни науки, математика и информатика, Професионално направление 4.4. Науки за земята, Специалност – „Хидрология на сушата и водните ресурси“, съгласно Правилник за приложение на ЗРАСРБ в НИГГГ при БАН (табл. 1) и брой точки по показатели към група „В“ (табл. 3) обаче, монографията е посочена в правилната група от показатели.

Заключение

От направената проверка на представените материали за конкурса не са констатирани нарушения в процедурата. Спазени са изискванията по чл. 24 (1), т.1, т.3, т.4, т.5, (2) и чл. 26 (1) от ЗРАСРБ, чл. 53 (1), т.1, т.3, т.4, т.5 и чл. 54 от ППЗРАСРБ чл. 54, т.1, т.4, т.5, т.6 и чл. 55 (3) т. 2 от Правилника на НИГГГ-БАН по ЗРАСРБ.

Анализът на научно-изследователската и научно-приложна дейност показва, че кандидатът за заемане на академична длъжност "доцент" по професионално направление 4.4. Науки за Земята, специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси“, обявен в ДВ бр. 26/01.04.2022 г. притежава задълбочена теоретична и методическа подготовка и много богат практически опит. Представени са достатъчно научни, научно-приложни и приложни приноси, отговарящи на изискванията на ЗРАСРБ. На основата на това давам положителна оценка на представените за участие в конкурса научни трудове и предлагам на почитаемото Научното жури гл. ас. д-р инж. Крася Петкова Колчева да бъде избрана на академичната длъжност "доцент" по професионално направление 4.4. Науки за Земята, специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси“.

Дата: 25.07.2022 г.

ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ:

(доц. д-р Емилия Черкезова)